

MedikusUjság

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Félévre: 90 fill. Egy évre: 1.80 fill.

Egyes szám: 20 fillér.

— Megjelenik évente 10-szer. —

Szeptember hó 1-től június hó 15-ig.

**SZERKESZTŐSÉG
HIVATALOS ÓRÁJA**

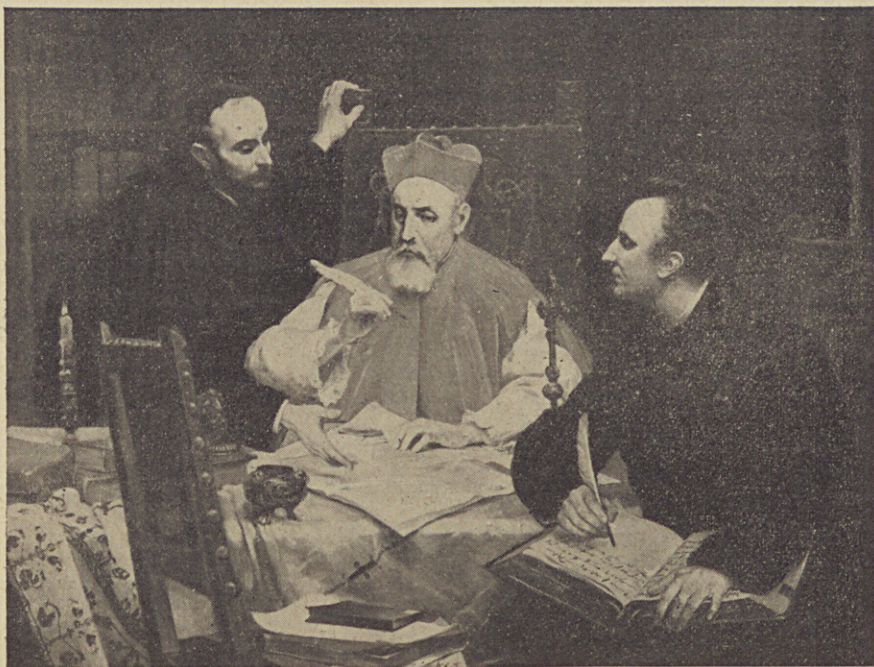
Péntek délután 1/25-től 1/28-ig.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL

BUDAPEST,

VIII., Nagytemplom-utca 18. I. em. 9.

1635 — 1935

(Temple R. festménye. Kaulich fotó)

[Pázmány] Péter aláírja az egyetem alapító oklevelét

Visszapillantás a Pázmány Péter Tudományegyetem jubileumi ünnepségeire

Felejthetetlen három nap...

Felejthetetlen nemcsak nekünk, akik lelkünket vittük az ünnepségekbe, hanem a száznegyven egyetem kiküldötteire is, akiket a magyar tudomány iránt érzett tisztelet vezetett hozzánk a világ minden tájáról. Ez a tisztelet három nap alatt barátságossá változott.

Kulturánkat tisztelve jöttek; bennünket szeretve távoztak.

A három nap talán rövid volt arra, hogy közmondásos vendégszeretetünket élvezhessék, de nagyon is hosszú volt, ha tekintetbe vesszük, hogy mi minden történt az alatt. Csodálatos színjáratot láttunk, melynek sikere mindazoknak köszönhető, akik csak részt vettek benne. Három évvel ezelőtt kezdték az előkészületeket, három év kemény munkája pergett le előttünk, de a sikere nem is maradt el. Világraszóló volt az, s eljutott a földkerekség minden részére.

Nemcsak megismerte, de el-

ismerte a világ műveltségünket.

Ez volt a legnagyobb eredménye ünnepségünknek. A tudomány hatalom, még pedig olyan, mely a különböző nemzetek fiait abból a célból kapcsolja össze, hogy egy békés jövő érdekében munkálkodjanak. A száznegyven egyetemi kiküldött, megismerve kulturánkat, azzal az elnyomhatatlan gondolattal távozott hazájába, hogy e megcsónkított ország kulturájával, a magyar szellem termékeivel számolni kell.

Különböznél hiányozni fog egy láncszem...

Nekiünk pedig, magyar ifjaknak, kik áhítva, s újjongva vetünk részt egyetemünk ünnepségein, szent fogadalmat kell tennünk, hogy elődeink nyomdokain haladva, törhetetlen akarrattal és kitartással csiszolgaszuk a tudás fegyverét, amivel hazánknak hírt, dicsőséget szerezhethetünk, az eljövendő évszázadokra.

—i.—

Verebély professzor nyilatkozott a legújabb rákfelfedezésről.

Munkatársunk kérésére Verebély Tibor professzor nyilatkozott lapunk számára a bécsi Freund professzor rákfelfedezéséről.

A bécsi professzor a rák okát anyagcserezavarokban keresi. Szerinte a belekben képződő zsírsav volna a rák kifejlődésének legfőbb előmozdítója. Ezért

zsirmentes táplálkozást ajánl, amivel megakadályozható volna a rákos daganat gyarapodása.

Ezzel a felfedezéssel kapcsolatosan Verebély professzor azt mondotta, hogy nincs olyan hét, hogy ne fedeznének fel valamit a rákbetegségről, de ezek majd mind olyanok, amelyeknek helyességét nem igazolják a tudományos vizsgálatok. Freund professzor felfedezéséről is valószínűleg ilyesmiről lesz szó.

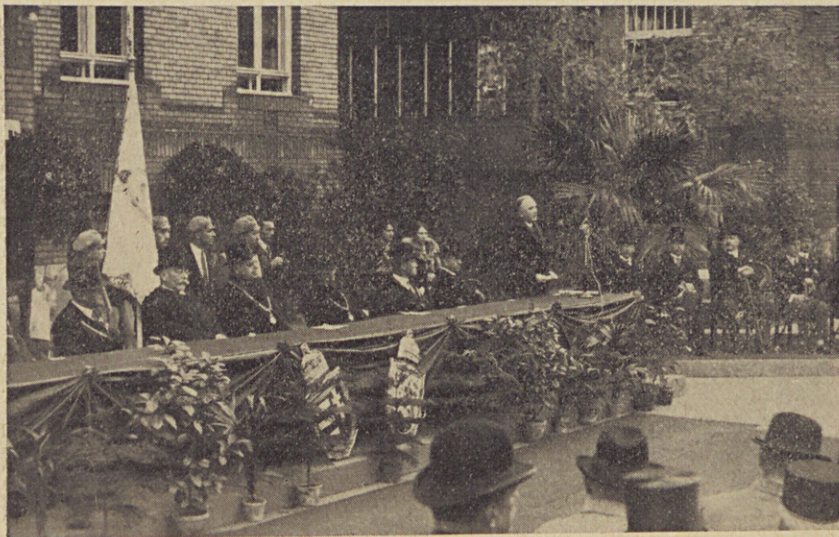
A Tüdőbeteg-pavillon alapköletétele.

A Pázmány Péter Tudományegyetem jubiláris ünnepségei során szept. hó 27-én délután teték le ünnepélyes külsőségek között, a jubileum alkalmából létesített egyetemi tüdőbeteg-pavillon alapkövét.

Az ünnepségen jelen volt dr. Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter, Johan Béla dr. államtitkár a belügyminisztérium, Thaly Kálmán dr. államtitkár a pénzügyminisztérium képviselőjében. A fővárost

a Tudományegyetem nevében a kormánynak és a fővárosnak, melyek a régóta nélkülözött intézményt a megvalósuláshoz segítették. Külön kiemelte Sipőcz Jenő főpolgármester segítségét, aki polgármestersége alatt száz-ezer pengős hozzájárulást a főváros részéről kieszközölt.

A Rector Magnificus ezután átadta a szót a gondolat felvetőjének és megalapozójának, dr. Balogh Ernő orvostudományi professzornak, aki ismertette a tüdő-

Sipőcz Jenő főpolgármester és Szendy Károly polgármester képviselték. Ott voltak még az egyetemi tanács tagjai, igen sokan az orvostudományi és a többi karok professzorai közül, valamint számos előkelőség.

Az új tüdőbeteg pavillon alapkövét az I. sz. belgyógyászati klinikával szemben helyezték el.

A „Hiszekegy” elnevezése után a megnyitó beszédet Kornis Gyula Rector Magnificus mondotta, aki háláját fejezte ki

beteg pavillon létesítését célzó mozgalmat.

Beszéde után a megjelent előkelőségek egymás után egy-egy szimbolikus kalapácsütéssel működtek közre az alapköletételnél. Az első kalapácsütést Hóman Bálint közoktatásügyi miniszter tette.

Az impozáns és az egyetemi hallgatóságot oly közel érintő ünnepély a Szózat elnevezésével ért véget.

Korompai.

Dr. Buchböck Gusztáv †

Váratlanul és rajhamas meg-
lepetésként érte a tudományos
világot dr. Buchböck Gusztáv
egyetemi tanár halála. A III.
számú kémiai intézet igazgatója
volt. Hatvanéves korában hunyt
el.

Nem volt orvoskari profesz-
szor, hanem bölcsészeti, de
számtalan orvostanhallgatót ve-
zetett be az orvosok által is nél-
külözhetetlen és alapvető tudomá-
nyába: a kémiába.

Szerény és önzetlen tudós
volt, aki minden érdemet és első-
séget mindig másoknak engedte
át. Tanítványait, mint tudós,
tanácsokkal látta el és mikor a
tanácsok eredményeinek dicső-
ségéből kellett volna kivennie
részét, akkor szerényen félre-
vonult.

Nagy részvét mellett temet-
ték el a kerepesi temetőben. A
gyászszertartáson megjelent a
P. P. Tud. Egyetem Tanácsa és
a tudományos intézetek képví-
selői.

Ujhelyi Sándor.

Két világhírű orvostanár díszdok-
torrá avatása Debrecenben. A debrece-
ni egyetem ez év szept. 24-én díszdok-
torrá avatta báró Eiselsberg Antal
bécsi és Aschoff Lajos freiburgi pro-
fesszorokat. Dr. Orsós Ferenc orvos
kari dékán részletesen ismertette a
két kiváló tudós érdemeit. A fogada-
lom letétele után mind a ketten meg-
hatott szavakkal mondtak köszö-
netet az ünneplésért és nagy elismerés-
sel emlékeztek meg arról, hogy mily
hervadhatatlan érdemei vannak Ma-
gyarországnak az orvostudomány te-
rén.

Köszönet . . .

azoknak a professzor és magán-
tanár uraknak, kik szerény la-
punk támogatása céljából az
előfizetési összeget — a küldött
tiszteletpéldány dacára — sok-
szorosan felülmuló összeget
küldtek be. Hálásan köszönjük,
hogy ezzel a ténykedésükkel
elismerték a „Medikus Ujság”
nemes és önzetlen céljait. Tisz-
teletben tartjuk azon kívánsá-
gaikat, hogy felülfizetéseiket la-
punkban ne nyugtázzuk.

Szerkesztőség.

Balogh Kálmán emléktáblájá- nak leleplezése Szolnokon.

A magyar orvostársadalom és
gyógyszerész kör szept. 29-én
ünnepelte Szolnokon a nagy tu-
dós pharmacológus, s a magyar
orvosképzés reformátorának —
Balogh Kálmán — születésének
100-ik évfordulóját. A diszülé-
sen a budapesti és vidéki egye-
temek képviseletében számos
professzor volt jelen. Az orvos-
szövetséget Verebély Tibor dr.
és Sarbó Arthur dr. képviselték.
A nagyhatású emlékbeszédet
Vámossy Zoltán dr., a bpesti
tudományegyetem gyógyszer-
tanára tartotta. A diszgyűlés
után a megjelent közönség
Balogh Kálmán szülőházához
vonult, ahol az épület falán el-
helyezett emléktáblát leplezték
le. Ebéd után a városháza dísz-
termében szakgyűlést rendeztek,
amelyen Verebély professzor
„A modern sebészet problémái”,
Mozsonyi Sándor dr. pedig „A
magyar gyógyszerészképzés re-
formja” címmel tartottak elő-
adást.

—K.—

A jubiláló Grósz Emil

Szept. 29-én d. e. legszűkebb körben ünnepelték baráti tiszteelői és tanítványai a budapesti Tud.-egyetemen Grósz Emil professzort, a szemészet világ-hírű tanárát 70-ik születésnapja

és egyetemi nyilvános rendes tanárságának 30-ik évfordulója alkalmából.

Nehéz feladat rövid pár szóval kifejezni a szeretetet azzal a tanárral szemben, akire megkülönböztetett tisztelettel, s csodálattal tekint az egész tudományos világ.

Ésszel fel nem érhető a Mindenhatónak az a bölcsessége, hogy amikor gyarló emberi sorsként annyi szenvedéssel sújtja hazánkat, ugyanakkor pázár bőkezűséggel ajándékozza meg a sokat szenvedett nemzetet olyan lángeszű emberekkel, kik tudományukkal az egész világ csodálatát és elismerését vívják ki.

Ilyen ajándéka Hazánknak jubiláló tanárunk. A betegek ezrei áldják a nagy Orvost, a tanítványok ezrei a tudós tanárt és együtt összesen a páratlan jó-ságú embert.

Végül azt hiszem minden szó helyett jobban jellemzi őt az a pillanatfelvétel, mely egy volt tanítványa elbeszéléséből ismeretes: 1909-ben, az akkor Budapesten tartott nagyjelentőségű orvostkongresszusnak volt a fáradhatatlan főtikára. A király udvari tanácsosi méltósággal tüntette ki ez alkalommal. Kartársai és tanítványai először üdvözölték őt „méltóságos úrnak.” Mire ő szeliden mosolyogva válaszolt: „Uraim, nagyon köszönöm az Önök jókívánságait, de az igazi szeretetet és tiszteletet akkor mutatják ki irántam, ha továbbra is egyszerűen „tanár úr” maradok.”

A jó Isten éltesse sokáig!

Krenkó Anna.

A Magyar Egészség Hete. A Turul Szövetség által okt. 19—28 között rendezendő „Magyar Egészség Hete-nek” nagymérvű előkészületei a befejezéshez közelednek. Az ifjúság megmozdulásának hatalmas arányai bontakoznak ki, azokban a tervekben, amelyekben felvetitik a népegészségügy komoly problémáit. Teljes realitással érzékeltetik a népegészségügyi mai állapotát. A tudományos kiállításba bekapcsolódnak a közegészségügy intézmények, valamint a kórházak és intézetek kiállításai. Ez a nagyszabású kiállítás az Iparcsarnok boltívei alatt nyer elhelyezést. Ezzel egyidejűleg népegészségügyi nagygyűlés is lesz, mely iránt óriási az érdeklődés az orvostársadalom részéről.

A XXVI. Országos Katolikus Nagygyűlés IFJÚSÁGI KONGRESSZUSA

1935 szeptember hó 30-án a katolikus ifjúság nagyszabású ünnepélyt rendezett a Vigadó nagytermében. Az elnöki tisztséget Kelemen Krisztofné pannonhalmi főapát töltötte be. Az ünnepély magas színvonalát emelte Glattfelder győri püspök megjelenésével.

Az előadást tartottak között egyik kartársunk is szerepelt: vitéz Kovács Zoltán szig. orvos, az Emericánás Orvosblokk volt seniora. Előadásában többek között rámutatott arra, hogy hiányos a középiskolából kikerült ifjúság lelki és hitbuzgó nevelése: „az egyetem csak tudást ad,

de hitet, világnézetet nem”. Majd osztorozza a közerkölcsöket és áttért a mai ifjúság jövőjének kérdésére. Hosszas tárgyalta azon lehetőségeket — Krisztusi alapon — amelyekkel az ifjúságnak kenyeret lehetne juttatni. A mai elkecseregeltetésnek pedig a katolicizmus nemes eszméjében látja a megoldását.

Lendületes és szónoki képességtől duzzadó beszédét — melynek óriási sikere volt — élvezet volt végighallgatni.

Több hatásos beszéd után a záró beszédet a pannonhalmi főapát hitbuzdító szavaival fejezte be.

Egy kartársunk sikere a thüringiai lovasversenyen.

A thüringiai Strum Abteilung szeptember hó elején lovasversenyt rendezett, amelyre magyar lovasok is meghívást is kaptak. A magyar lovasok csoportjában Stefka Tibor szigorlóorvos kartársunk is részt vett; aki ugratásban a harmadik díjat, csoportversenyben pedig az első helyezést érte el. Bravuros teljesítménynek mondható ez utóbbi, mert egy, a német csoportot ért baleset órákra eltöltötte a versenyszámokat. Az idő már előrehaladt, az esthómály is egyre fokozódott, mégis minden lebeszélés dacára Stefka elindult csoportjával, amely hiba nélkül végzett. Ezután is örömmüknek adunk kifejezést sikeréért.

Wolfner Györgyné, Wagner Etelka, Waltz Oszkár, Zsirai Kálmán.

Felsőbb évesek: Braun Tibor, Becsei István feltét., Cserfalvi Géza, Domány Jenő, Herman Béla, Lugossy Lajos felt., Schmiert Arnold, Tóth Károly, Takács Etel felt., Weber István.

A szeptemberi kari ülésen pótbiológ felvett hallgatók névsora:

Etele Gyula, Fa Nándor, Kamarás Géza, Körösi Sára, Marquis Livia Éva, Moravcsik Sándor, Orbán Tibor, Oswald Margit, Papp Ferenc, Pup Kálmán, Sinka Irén, Somogyváry Mátyás, Szendrői Károly, Vajda Gyula, Vámos Géza, Vértess Bódog.

A szövetség alapvonalai. Dr. Röhlich Károly egyetemi magántanár tankönyve most van sajtó alatt. Október hóban jelenik meg. Minden könyvkereskedésben megrendelhető: —

Előfizetési ára: 9 pengő, bolti ára 12 pengő.

Előfizetési áron a „Medikus Ujság” kiadóhivatalában is megrendelhető.

Névmagyarosítás. Belligyminiszteri engedéllyel Prisztács László oh. családi nevét Kadósá-ra változtatta. A Pázmány Péter Tudományegyetem orvosi fakultására felvett hallgatók

névsora:

(Folytatás)

Turán László, Vadász Kálmán, Vasali Jenő, Végh Géza, Vándor Géza, Weisz Dénes, Winkler Gyula,

DEBRECEN

A „Medikus Ujság” munkatársaként szept. hó végén Debrecenben voltam, hogy beszámolót tartsak az ottani egyetem életéről.

Az utóbbi időben nagyon megváltozott Debrecen városának képe. A poros, homokos alföldi város, mely az ő homokjával a legszebb alföldi városok közé tartozott, most rendezett, köves, aszfaltos utcáival, utcák mentén elhúzódó sok-sok diszes, virágos kertjeivel példás rendjével és tisztaságával tündöklő magyar város lett.

Az orvoskari telep a nagy erdőben épült.

A tudományegyetem klinikáinak bejárata előtt gróf Tisza István szobra áll. A bejáraton keresztül haladva egy hatalmas nagy parkba jut az ember. Két oldalt félkörívben egymás mellett sorakoznak a klinikák különböző épületei: sebészet, szülészeti, gyermek- stb. klinikák. Minden épület egy-egy szép park közepén áll. Az épületekhez külön autótutak vezetnek, az utak mentén mindenütt fa és virág. A nagy park közepén hatalmas artézi kút porlasztja magából a vizet. A ragyogó nap-sütésben a szivárvány színeivel

kápráztató látvány. Önfeledten bámulja az ember ezt a kedves szépséget, — az egész olyan, mint egy szép magyar álom.

Előadás még nincs.

Felkerestem az egyes klinikák professzorait. Nem felejtettem el, hogy újból szívből megköszönjem azt a végtelen kedves fogadtatást, melyben klinikájukon részesítettek és azt a támogatást, melyet a „Medikus Ujság”-nak ígértek.

Pusztza szíve, negyvennyolcas idők fővárosa, a gróf Tisza István egyetem székhelye, Te boldog város! Fejleszd tovább hatalmat, hogy millió és millió virágaidnak illata, szívből fakadó dala a magyar tudásnak, a tudománynak fénye messzemesse a nagy erdőn túl: Besztercén, Brassón, Kolozsvárott megrezegtessen sok ezer magyar lelket. Hirdesse, hogy vagyunk, — igen vagyunk és lesziünk hatalmasabbak, s nagyobbak, mint azelőtt.

Hechtl János.

A kórbonctanon demonstratio van. A professzor kérdez:

— Mit gondol kollega úr, mi lehet ez a barnás folt itt a gyomor nyálkahártyáján?

(Nyilvánvalóan gyomorfekély). A hallgató gondolkodás nélkül, büszkén rávágja: — Anyajegy. (Szeged F.)

A Szent István Társulat könyvkereskedési osztálya orvosoknak és orvostanhallgatóknak a „Medikus Ujság” útján részletfizetési kedvezményt ad, úgy külföldi, mint magyar orvosi tan- és szakkönyvekből.

Mindazok, akik a kedvezményt igénybe akarják venni, írjanak a „Medikus Ujság” kiadóhivatalába.

NAGYJAINK

Idősb Bókai János

Ma, amikor annyi szó esik a gyerekekről, tekintsünk vissza a múltba, vajjon ki volt az, aki a gyermek megmentése érdekében a lehető legtöbb áldozatot hozta.

Nevét lángbetűkkel szeretném e hasábkon is megörökíteni.

Idősb Bókay János ő!

A Szepes-megyei Iglón 1822-ben született. A jog első évét Sárospatakon, az orvosi egyetemet Pesten és Bécsben végezte. A tanulmányaihoz szükséges költségeket tanítással szerezte meg.

1849-ben az akkori gyermek-kóroda alapítója és igazgatója, a szabadságharcban való részvétele miatt kénytelen volt menekülni. Tőle vette át ebben az időben a kóroda ideiglenes vezetését nagynevű professzorunk.

Szomorú idők voltak ezek —, akár csak ma —, olyannyira, hogy nehéz munka várt Bókayra. A gyermekkórház 30 beteglátszámát 12-re volt kénytelen leszállítani. Így is nagy gondokkal és állandó pénzzavarral küzdött. Négy évig függött az intézet felett Damokles kardja. Anyyira sanyaruak voltak a viszonyok, hogy az intézet költségeit előlegezi és az intézeti segédet jóideig sajátjából fizeti.

égül lassan-lassan, kitünő és gondos, körültekintő vezetése mellett újból virágzásnak indul az Ősz-utcai szegény-gyermek kóroda.

Tudományos munkásságának

elismeréseként 1861-ben magántanárrá, 1867-ben ny. rk. tanárrá, majd 1873-ban rendes tanárrá nevezik ki.

Az ő gondos vezetése alatt nemcsak a gyermekkóroda fejlődik, hanem egy egész gyermekgyógyászati iskolát teremt meg hazánkban. Számtalan kitünő gyermekgyógyászt nevel és az ő gondos munkásságának köszönhetjük jórészt, hogy ma hazánkban oly kitünő gyermekgyógyászok állnak rendelkezésére.

Fáradhatatlan buzgalmával mind nagyobbá fejleszti a vezetése alatt álló intézményt, míg 1883-ban megnyithatja a „Stefánia” gyermekkórházat a mai helyén. Majdnem négy évtizedes munkásságával és erős küzdelmével, áldozatkészségével elérte azt, hogy a 12 ágyas, szerény kórodát 148 ágyas kitünően felszerelt, nagyszabású, — a külföld előtt is elismert — „Stefánia” gyermekkórházzá tudja fejleszteni.

Az új intézet megnyitásával a gyermekgyógyászati oktatás is óriási mértékben fejlődött.

Egyéniségét röviden jellemezhetjük: nagyfokú emberszeretet. Igazságtalanság, rosszakarat bántotta. Szenvedélyei nem voltak, csak a jó havannát szerette.

Bókay sokat áldozott, — sokat dolgozott —, sokat küzdött, — sokat tanított —, míg áldásdús munkálkodás után 1884 október 20-án meghalt.

Vajtányi.

A Famulus

Folyó hó 19-én a II. sz. kórbonctani intézetben összegyűltek az első famulusok — az orvostudomány apródjai —, hogy hála-jukat leróják a famulusi intézmény megalapítójának: dr. Balogh Ernő ny. r. tanár, a Pázmány Péter Tudományegyetem prodekanjának és rajta keresztül a Tanári Testületnek.

A házi ünnepélyt megjelenésével kitüntette dr. Molnár Andor miniszteri tanácsos, a kultuszminisztériumban ez egyetemi ügyek referense.

Becsi Pál kartársunk köszönő beszédében többek között elmondotta: „számadást tenni jöttünk arról, hogy vajjon azon az úton jártunk-e, amelyet Professzor urunk és a tekintetes Tanári Testület tőlünk elvárt. A famulusi intézmény arra hivatott, hogy minden orvostanhallgató tanulmányi rendjének nélkülözhetetlen szükséglete legyen”.

A köszönő szavak után a famulusok egyenként beszámoltak tapasztalataikról.

Szinte öröm volt hallgatni, mikor elmondották, hogy mi mindent tanultak — *gyakorlatilag*: betegekkal való közvetlen bánásmód, injectióadás, lumbálpunctió, apró műtétek, laboratóriumi munkák, s nem utolsósorban kórboncolás stb., stb. — Szinte vágy fogott el bennünket, hogy mireánk miért nem került sor s ezen sorok írója, ha tudta volna, hogy *saját költségén* is el lehet menni, bizony akkor ma ő is a famulusok tisztelegő soraiban foglalt volna helyet.

A famulusok beszámolója al-

kalmával csak még jobban meggyökeresedett bennünk az a meggyőződés, hogy a famulusi intézményt nemcsak néhány kartársunkra, hanem az össz-medikusságra *intézményesen* ki kell terjeszteni.

Lássuk, milyen tapasztalatot nyertek más famulusok.

*

A famulusi intézmény nagyszerűségét csak azok tudják megítélni, akik átérték, hogy úgy mondjuk átélvezték.

Famuluskodásunk idejét Hódmezővásárhelyen dr. Genersich Antal magántanár, kórházigazgató intézetében töltöttük el. A kórházban rendszeres beosztásunk nem lévén, saját érdeklődésünk szerint használtuk fel az időnket. Megtanultuk mindazt, amire csak vágytunk.

Belgyógyászattal kezdtük, melynek gyakorlati részét igyekeztünk elsajátítani dr. Wirth Márton főorvos és dr. Sebestyén István alorvos urak legmesszebbmenő támogatásával.

A bőrgyógyászati osztályon dr. Szentkirályi Zsigmond magántanár úr vezetése mellett megtanultuk az intravenás és intramuscularis injectiók adását, gonorrhoea kezelését, gonococcus kimutatását és még sok mindent.

A sebészeti ambulancián dr. Benedek Tibor segédorvos úr vezetése mellett —, hol úgyszólván egész ottlétünk alatt működtünk —, apróbb, de gyakorlatilag annál fontosabb sebészeti beavatkozást tanultunk meg: Phlegmone, furunculus megnyitás, körmök levétel, fogak „gyökerestől” való kihúzása.

Dr. Genersich magántanár úr pompás műtéteit is látogattuk, Kassay főorvos úr gyors tonsillektomiáit is végignéztük. A sectiókat Ormos főorvos úr vezetése mellett végeztük.

Ellátás dolgában a kórház a legjobbat nyújtotta. Valósággal otthonra találtunk.

A legfőbb gyakorlati hasznát a famuluskodásnak abban látjuk, hogy megtanultunk betegekkal bántani és önbizalmat nyertünk, amit csak állandó kórházban levéssel lehet megszerezni.

Ezért ezúton is hálás köszönetet mondunk legelsősorban dr. Balogh Ernő professzor urnak és a Tanári Testületnek, azután a hódmezővásárhelyi kórház összes orvosának.

Endrédi Irén és Lehr József
famulusok.

50 éves a Szent István kórház

Félszáz évvel ezelőtt nyitották meg Budapest legnagyobb kórházát, az Üllői-út és Haller-utca sarkán levő Szent István kórházat. Az ötven éves jubileum alkalmából szeptember 19-én háziünnepség volt, amelyen megjelent Johan Béla egy. e. rk. tanár, áll. lamtitkár, Líber alpolgármester és Salamon Géza közegészségügyi tanácsnok.

A Szent István kórház építését 1876-ban határozták el. A beérkezett 22 pályázat közül 1880-ban Haussmann Alajos terveit fogadták el és egymillió forintot engedélyeztek az építkezésre. 1885-ben nyílt meg a kórház, amely akkor csak 8 pavillonból állt és 656 ágyas volt. Üllői-uti kórháznak nevezték s csak kilenc évre rá kapta a Szent István nevet. Később 6 millió pengő befektetéssel 1500 ágyas kórházzá bővítették ki, amelyben fennállása óta több mint 800 000 beteg fordult meg s ma a legnagyobb kórháza a fővárosnak.

Szülészeti szigorlaton a terhesség dieteticája a kérdés. A szigorló tübbek közt megelíti, hogy fűszert sem ad a terhesnek.

— Hát miért nem ad pl.: paprikát neki — kérdi a professzor.

A szigorló hosszas gondolkodás után válaszol:

— Mert csipi a magzat szemét.

(Szeged F.)

Világhírű professzor előadása.

A Pázmány Péter Tudományegyetem jubiláris ünnepségeivel kapcsolatban Aschoff a freiburgi egyetem korbonctani professzora szept. hó 27-én d. u. 6 órakor a II. számú korbonctani intézet tantermében előadást tartott a gastritisekről. Az előadást nagyszámú és előkelő közönség hallgatta végig. Aschoff professzor hosszú évek tapasztalatainak tanulságait és a modern korbonctan legújabb eredményeit korát meghazudtoló frissességgel, élénkséggel mondotta el úgy, hogy hallgatóinak másfél órás, de örök életre szóló élményt nyújtott.

Korompai.

Orvostudományi doktorok:

Budapest: 1935. szept. 21-én
avatottak névsora:

Barla Szabó József, Czabán Lajos, Dankó Jenő, Dulácska János, Farkas Elek, Fekete Antal, Fleischmann Andor, Földvári Imre, Gallovich Ervin, Gelberger Péter, Gerlóczy Ferenc, Gerőfy Károly, Juvancz Iréneus, Kerényi János, Ketzár Iván, Kuntz Dénes, Mihálkovics Tibor, Nyárasdy György, Papp László, Perjés Iván, Posfay István, Scheffer Károly, Turi Sándor, Simon Andor.

Budapest 1935. szept. 30-án:

Hinterleitner Károly, Horváth Lajos, Kassai Zoltán, Klein László, Lakos György, Loránth Géza, Nagy Imre, Oslay Ákos, Nagy Kálmán, Simig András, vitéz Simon Tibor, Ziegler Nándor, Zselényi Béla, Schifferer János.

A jubileumi kiállításról

Az ősi Alma Mater jubileumi ünnepeivel kapcsolatban érdekes kiállítás keretében mutatta be az egyetemi könyvtár olvasótermében a Pázmány Péter Tudományegyetem 300 esztendejének történelmi értékű dokumentumait. Az a rövid ismertetés, melyet alább adunk, csak jelezni tudja mindazokat az értékeket, amiket a látogató a kiállításon láthatott és csak utalni tud arra a nagyértékű munkára, amelyet Balogh Ernő dr. professzorunk és Szentpéteri Imre egyetemi tanár az egyetemünkkel kapcsolatos történelmi anyag megszerzésével, rendezésével és kiállításával végzett.

A megnyitó ünnepségen megjelent előkelőségeket Balogh Ernő dr., Szentpéteri Imre és Angyal Pál professzorok, mint a Kiállítási Bizottság tagjai fogadták.

A kiállításon a főhelyet az alapító Pázmány Péterrel kapcsolatos emlékek foglalják el. Itt van az egyetem alapító oklevele és mindjárt mellette az az aranyérem, amellyel az alapítás tényét örökítették meg. Egyetlen példányt ismernek belőle és felbecsülhetetlen történelmi értéke van, a nagyértékű ritkaságnak. Üvegszekrény alatt őrzik a magyar címer fekete színű szerzetesi s vörösszínű bibornoki birtumát. Itt vannak a nagy egyetemalapító művei, mint „Az igazságra vezérlő kalauz”, s a gráci egyetem előadásainak vezérfonalai, stb. sajátkezű levelei, melyeket Dobronoky Györgyhöz, az egyetem első rectorához intézett, valamint hatalmas arany pecsétgyűrűje is. Az egyetem régi zászlajának csak a fényképét helyezték el a kiállításon azért, mert az üveg alatt őrzött selyemzászlót még sem lehet mozditani, nehogy széthulljon.

Az alapítással és újraalapítással

kapcsolatos okmányok közül ott látuk Mária Terézia adománylevelét a nagyszombati egyetemnek 1775-ből és ugyancsak az ő kiváltságlevelét az újjászervezett egyetemnek. Ez a Diploma inaugurale 1780-ban kelt. Ugyanott láthattuk I. Ferenc Károly új adománylevelét 1804-ből és a „Ratio Educationis” ezüstérmét, melyet az egyetem veretett 1780 június 25-én budai beiktatás alkalmával.

Ezekon kívül az egyetem világhírre szert tett tudós professzorainak emlékei adják a kiállítás jelentős részét. Plakettok egész sora, eredeti kéziratok között ott látjuk Krompecher Ödön a korszakalkotó munkájának „Der Basalzellen” című kéziratát. Ányos Lajos kórbonctani előadásait, Jedlik Ányosnak a versenydolgozatát, melyet a tudós paptanár a pesti egyetem fizikai tanszékének az elnyerésekor írt 1837-ben, a sebészeti kóroda első magyarnyelvű évi jelentését, az 1844—45-i iskolaévből. A levelek közül megilletődött lélekkel olvastuk Kossuth Lajos levelét, melyet az egyetemi ifjúság egy látogatásáról írt 1889-ben, mellette Pauler Tivadar levele Trefort Ágostonhoz, Gyulai Pál levele Petőfi Zoltánhoz, s Greguss Ágost levele Madách Imréhez voltak olvashatók. Az iratok között szerepelt az Orvostanhallgatók Segítő Egyesületének 75 évvel ezelőtt megalkotott alapszabályai is.

Az elődöknek kijáró tisztelettel szemléltük a régi matriculákat, az akkori egyetem hallgatóinak névsorából, Lenhossék József magakészítette szövettani metszeteit, idősebb Bókay Jánosnak a pesti egyetemen 1847-ben szerzett orvosi diplomáját, Czermák Jánosnak a gégetükről feltalálójának a készülékét és a gégetükről szóló munkáját, Balassa Jánosnak a bécsi egyetemen szerzett sebész oklevelét

és orvosi diplomáját, és végül Semmelweis Ignácnak egyetemí nyilvános rendes tanárrá való kinevezési okmányának a másolatát 1865-ből. Egy másik üvegszekrényben az orvostudományi kar hallgatóinak és első doktorainak az anyakönyvét (1770-ből és főanyakönyvét (1635-től) helyezték el, az ugyancsak 1770-től vezetett orvosi kar naplójával egyetemben). Itt van Jedlik Ányos dynamója is, a paptanár sajátkezű használati utasításaival, Eötvös Lőránd gravitációs műszere, továbbá a volt gellérthegyi egyetemi csillagvizsgáló verticalis köre és heliométere. Kiállították az Egyetemi Könyvtár kincseket érő műveinek

néhány példányát is, köztük öt Corvinát, amelyek értékét nem is ezer, hanem csak százezer pengőben lehetne meghatározni. A könyvtár legrégibb darabja is ott pihen az üvegszekrény alatt, egy a X. századból való bizanci kódex és a legrégebb magyar könyvnyomdai termék Thu. róczy Budai krónikája (1473-ból).

A falakon pedig köröskörül az egyetem régi professzorainak, rectorainak és jötevőinek olajportréi láthatók, két külön üvegszekrényben pedig a BEAC által nyert pompás serlegek és szobrok gyönyörködtettek, hirdelve a magyar ifjúság küzdeniakarását.

Kenyhízi L.

EGYESÜLETI HIREK

Dr. Balogh Ernő professor patronus maiorsága alatt álló „Hugonai” törzs folyó hó 3-án tartotta tisztújító ülését.

Törzsfő: Röckel Erzs, helyettes: Malán Kata, íródéák: Kuharik Stefania, kincstáros: Csukássy Margit, könyvtáros: Erdélyi Julia.

A múltévi törzsfő: Herqui Hortensia önzetlen és eredményes munkát végzett. Kívánunk az új törzsfőnek is hasonló áldásos működést.

Egyben felhivunk minden újonnan beiratkozott kartársnót, hogy minél nagyobb számban iratkozzanak be az egyesületbe s támogassák úgy anyagilag, mint erkölcsileg hasznos működésében.

*

A budapesti orvosi kar medikus zenekara folyó hó 11-én megkezdte próbáit. A próbákat minden héten kedden és pénteken este 7—9.ig tartják. Tekintettel a gazdag műsorra ezúton is felhívjuk a zenekar tagjait, hogy minél pontosabban járjanak el a próbákra, annál is inkább, mert a segítő egyesület jubileumi hangversenyén a zenekar is nagy művekkel fog szerepelni.

OLVASÓINKHOZ: Szeretettel kérjük tisztelt olvasóinkat, és kartársainkat, hogy egyetemi orvosi és medikus hirekről, egészségügyi mozgalmakról s minden olyan eseményről, mely az egyetemi élettel kapcsolatos, lapunkat néhány sorban értesítsék.

Korányi és az irodalom. Id. báró Korányi Frigyes professor kiváló ismerője volt a klasszikus irodalomnak is. Jól ismerte a külföldi irodalmat, de a magyart is. Petőfi verseinek jelentékeny részét kívülről tudta.

Egyszer baráti körben szóba hozták a veristákat, Zolát és a fiatal orosz írókat Andrejew Leonid és Arcibasevet. Azon vitatkoztak, hogy az élet nem szép oldalait is lehet művészi módon visszaadni.

Az agg mesternek erre a következő megjegyzése volt: „Ha én szépirodalommal foglalkozom, én ott vendégnek érzem magamat. A vendéget pedig a szalonba szokás bevezetni. Mindenki tudja, hogy a lakásnak egyéb helységei is vannak.”

Minden orvostanhallgatónak
a legjobban ajánlható
Novák Rudolf és Társa
Orvosi Szakkönyvkereskedése
Budapest, VIII., Baross u. 21.

Telefon: 30-2-17.

Cégünknek nincs fióküzlete!

Állandó nagy raktár.
Új és használt művek
eladása, vétele és
cseréje. — Díjtalan
szakkatalógusok. —
Részletfizetés. —
folyószámlák, — az
igen tisztelt Orvos-
tanhallgató Urak ré-
szére különlegesen
kedvező fizetési fel-
tételek.

A IX. Dermatologiai világkongresszus — Budapesten.

Lapunk szűkre szabott keretein belül nem áll módunkban, hogy mindenre kiterjedő részletes tudósítást adjunk a kongresszus üléseiről, ezért csak vázlatosan részletezzük az alábbiakban az egyes bizottságok üléseit.

Terminológiai bizottság J. H. Rille professzor, (Lipcse) elnöklete alatt a bőrbetegségek különböző elnevezéseinek egységsítéséről tárgyaltak. A mostani, sokszor nehézkes és tévedésekre is okot adó bőrgyógyászati névjelöléseket igyekeznek a mai tudományos eredményeknek megfelelően átalakítani. Rille kórtani szempontból megfelelő elnevezések használatát ajánlotta.

A *tanügyi bizottságban* Arzt professzor (Bécs) elnöklésével a tanítás anyagáról, eszközeiről, valamint az elméleti és gyakorlati kiképzés viszonyáról tárgyaltak. Hangsúlyozták, hogy a dermatológiai tanításhoz legalább két félév szükséges, a szakorvosi képesítéshez pedig három évi klinikai, vagy nagyobb kórházban eltöltött gyakorlat kell.

Az *orvosi gyakorlat* legfontosabb kérdéseiről, illetve reformjáról Sir Graham Little (London) elnöklésével üléseztek. A bizottság helyteleníti, hogy az állam beavatkozzék az orvos egyéni szabadságába.

A *sexuális betegségek* elleni konferenciát Neuber Ede, a

debreceni egyetem bőrgyógyászati tanára vezette. Ismertette részletesen azokat az irányelveket, amelyeknek megvalósításával remélhető a sexuális betegségek leküzdése. Ennek a harcnak — mondotta — aktívabbnak kell lenni, mint ezelőtt, mert a háború utáni súlyos gazdasági és erkölcsi viszonyok követelik ezt.

Népszerűvé kell tenni az antivenereás közdelmet. Több felszólaló pedig Európa egyes országainak a védekezéséről számolt be. Majd Doros Gábor a magyar nemibeteg törvényekről beszélt. Lehner Imre pedig, eddig sehol sem méltatott és részben ismeretlen adatokat tárt fel az intravenériás küzdelemnek a dunai hajózással való kapcsolatairól.

Rendkívül érdekes újítás az, hogy Marek János budapesti állatorvosi főiskolai professzor elnöklete alatt *ember- és állatorvosok* együtt tanácskoztak az emberi és állati közös gombás megbetegedésekről.

Több napon át és számtalan bizottságban különféle dermatológiai kérdéseket tárgyaltak meg. Többek közt szó volt az *allergiáról*, melynek megvitatásánál főképp azt tették vizsgálat tárgyává, hogy a túlérzékenység kapcsán fellépő bőrtüneteknek minő elváltozások felelnek meg a szervezetben.

A kongresszus utolsó napján zajlott le, mintegy 140 magyar és külföldi ritka betegnek bemutatása, a IV. számú belklinikán. Kórlefolyásukat, vizsgálatuk eredményeit, vagy a már beállt gyógyulást a megjelent többszáz külföldi orvos elé tárták. A betegek demonstrációi után 11 órakor kezdődött a klinikán az ünnepi záró közgyűlés. Ezen többek közt elhatározták, hogy a következő kongresszust Madridban tartják. Jóváhagyták a Nékám professzor úr által kezdeményezett tudományos csereközpontok felállítását is és azoknak székhelyéül Budapestet jelölték meg. A kongresszus Nékám professzor ünnepi beszédével ért véget.

A nagyratartás és rokonszenv kitüntető megnyilvánulását érezzük és éppen ezért köszönjük, hogy a nagy nemzetek versenyéből bennünket emeltek ki és bíztak meg ennek, a magyar orvostudomány szempontjából is nagyfontosságú —, első ízben tartják budapesten —, kongresszusnak a megrendezésével, de köszönjük azt is, hogy a világ legszebb városai közül a legragyogóbbat, — Budapestet tisztelték meg ennek színhelyéül, fokozva a magyar főváros mostani gyönyörű őszi idegenforgalmi ünnepszakát. Büszke az örömünk. Nemcsak azért, mert a résztvevők számánál fogva ez a legnagyobb kongresszus, amelyet a békeidők óta Budapesten tartottak, hanem azért is, mert a kultúra és civilizáció példátlanul súlyos erőpróbájának óráiban igazán jóleső érzés és látvány, hogy éppen a mi világszerte elismert gyönyörű fővárosunk falai között fogtak kezét nemzeti határookra való tekintet nélkül a tudomány képviselői.

Keveházi L.

„CSABA“ ROVAT

Vezeti: *Lajtaváry László.*

Vivat Csaba

A tanév megkezdődött, a fiatal orvosok ellepik az Alma Matert. Az iskola padjaiból kikerült lelkes ifjúk érkeztek életpályájuk első állomására. Örömmel köszöntjük őket, de egyben figyelmeztető szavunkkal arra intjük, hogy hivatásuknak mindenben tegyenek eleget. Kérjük és egyben elvárjuk tőlük, hogy munkásságuk a haza érdekében történjék. Szüksége van e szegény csonka hazának lelkes s munkás ifjakra, hogy megmutassuk az egész világnak, odakiálthassuk elnyomóinknak, hogy mi élni — alkotni akarunk és fogunk. Hogy munkánkban segíthess, ha becsületes, keresztény magyar, vagy akinek fáj a magyarság sorsa és széthúzása, tudsz nagy célok szerény, de kitartó és fegyvermezett katonája lenni, úgy köztünk a helyed és vállvetve küzdjünk egy szebb, boldogabb jövőért. Adja Isten!

TURUL DISZVACSORA

Az idei év legnagyobb reprezentatív jellegű diszvacsoráját az egészségügyi héttel kapcsolatosan 19-én szombaton este fél 8 órakor rendezi a Vigadó összes termeiben a Turul Szövetség. A diszvacsorán Ökegyelmessége Gömbös Gyula miniszterelnök Ur valamint Kozma és Bornemisza miniszter Urak Ökegyelmességeik, a patrónusi kar: Kenyeres Balázs és Bakay Lajos professzor Urak vezetésével vesznek részt. A műsor keretén belül felszólalnak nagyjaink. Részt vesznek továbbá az egyetemi énekkarok és a Turul Szövetség szavaló kórusai. Ugyanakkor jelenik meg először a Turul díszszázad új egyenruhájában. Minden Bajtárs pontosan megjelenni tartozik.

UJ EGYENRUHA

Turul Szövetség új egyenruhája, amely áll: kakiszínű zakó, lengyel nadrág, fekete Turul öv 24 P 40 fillért kapható a vezértség utalványára ellenében. A ruházatot kiegészíti fekete ing nyakkendővel.

TURUL DÍSZSZÁZAD

A Turul díszszázadban minden törzs köteles 4 emberrel képviseltetni magát. A díszszázad tagjai a ruhát ingyen kapják valamint ingyen menza és lakás kedvezményben (havi 6 P) részesülnek, továbbá ingyen mozi és színház utalványt kapnak. A Csaba B. E. teljes szakasza 42 emberből áll.

Felkérem a Bajtársakat, hogy jelemtkezzenek a vezérségben.

SEGÍTŐ EGYESÜLET

A hét folyamán 19-ig minden Bajtárs erkölcsi kötelessége, hogy a segítő egyesületbe beiratkozzék. A hét fői segítői választáson minden beiratkozott Csabás megjelenni tartozik és szavazatát a vezérégi parancsnak megfelelően kell leadnia.

VIVÓTANFOLYAM

Ingyenes vívótanfolyam indul meg e hónapban. Penge és sisak hozzájárulás havi két pengő. Jelemtkezés a vezérségben (szolgálati jegy.)

LOVASTANFOLYAM

Lovas tanfolyam indul meg 25-én a reggeli órákban 7—8 között (Tattersál) részvételi díj egy alkalommal 50 fillér, jelemtkezés a vezérségben (szolgálati jegy.)

CSABA TISZTIKARVÁLASZTÁS

Csaba B. E. törzsei megválasztották a legtöbb helyen új tisztikarukat. Kérjük az új törzsfőket, hogy lelkesedésükkel és munkájukkal elődeikhez híven szolgálják a bajtársi eszméket.

Budai Halálzó: Simonyi Szimoni-dész Aladár.

Jászku: Dr. Terjéky Rudolf.
Hugonai Vilma: Röckel Erzsébet.
Semmelweis: Érczy László.
Szatmári: Hennyey Jenő.
Horthy Miklós: Jánoskúti Ferenc.

CSABA ÁLLASNYILVÁNTARTÓ

Csaba B. E. megszervezte az állásnyilvántartó s állásba segítő bizottságot.

Turul Szövetség egészségügyi hetével kapcsolatosan mintegy 40 orvos-kalauzra (lehet szigorló is) van szükség. Jelentkezések hétfő, csütörtök 4—5-ig a vezérsegen.

A Csaba falu, — népegészségügyi — és kisebbségi semináriuma már megkezdte munkáját. Szeretettel várja a bajtársakat. Felvilágosítás és jelentkezés d. u. 2—3 között a Vezérsegen.

DARU VIZSGA

Azok a próbaidős daru bajtársak akik bármilyen ok miatt a vizsgát eddig le nem tették, október hó 25-ig tartoznak a vezérsegen jelentkezni. Elmaradás gyulaszéki eljárást von maga után.

A DARU VIZSGA ANYAGA

I. A Turul Szövetség megalakulása és története. A Turul mozgalom (1933) célkitűzései és feladatai. A reformmozgalom és a Turul. A Turul Szövetség szervezete. II. A Csaba Bajtársi Egyesület története és ügyviteli szabályzatának áttekintő ismertetése. III. A Turul mozgalom szociográfiai és szociálpolitikai feladatai. IV. A magyar munkás-kérdés és a bajtársi ifjúság. V. Csonka-Magyarország földbirtok-politikai kérdései. VI. Pusztuló magyarság. Egyke. VII. A magyar falu társadalmi, erkölcsi szociális, gazdasági, kulturális és közegészségügyi helyzetrajza. VIII. A nemzeti kérdés története Nagy-Magyarországon. A nemzetiségi kérdés Trianon után. Csonka-Magyarország kisebbségei. IX. A magyarság élete az utódállamokban. Magyarok Európában és a tengeren túl. X. A puska és gyalogsági löfegyver ismerete és kezelése. Éles lövészet a nagytétényi katonai lőtérén.

FELVÉTELRE JELENTKEZTEK

Felvételre jelentkeztek: Rajkay Sándor, Tóth Elek, Salty Gyula József, Dér László, Balcsó Ilona, Gazti József, Benedek Ferenc, Lakatos János, Jászberényi József, patárfalvi Ferenczi Dénes, Balog Ferenc, Szepesi László, Tóth Károly, Tábori Ba-

lázs, Hám Tibor, Végh Géza, Balázs József.

Szerkesztői üzenetek:

Csak teljes névvel és válaszbélyeggel (20 fillér) ellátott levelekre válaszunk. Névtelen vagy jelíges leveleket nem veszünk figyelembe

Kartársak. Szerkesztőség kéri, hogy küldjék be a szerkesztőségbe külföldön tanulmányaikat folytató medikus kartársak címeit.

Gólya. Meg sem érdemeljük azt a sok kedves dicséretet, amit lapunkról irt, bár tagadhatatlanul jól esett, mert hiszen minden törekvésünk az, hogy magyaros, hazafias, szép s tartalmas lap álljon kedves kartársaink részére. Köszönjük kedves sorait.

Központi egyetemi trafik. Debrecen. Hálásan köszönjük a gyűjtött előfizetőket. Kérjük, hogy ezután se feledkezzen meg a „Medikus Ujság”-ról. Üdvözlét.

Frazeológia. Nem tudtuk, hogy van olyan tudományág, amely a frázisok tanításával és összegyűjtésével foglalkozna. De ha még volna is ilyen, tisztelt Uram — mert nem szívesen mondjuk, hogy „Kartársam”, — akkor sem volna a „Medikus Ujság” első számának első oldala frazeológia. Mert jegyezze meg magának az olyan ember nem való magyar egyetemre, aki az elszakított területeinkre való fájó megemlékezést frazeológiának csúfolja. Csak annak köszönheti, hogy nevét elfelejtjük és nem okozunk kellemetlenségeket — bár megérdemelné, — hogy pillanatnyi nagyképtűsködésében nem tudott lapunkról okosabb kritikát mondani.

Akik lapunk első számát nem kapták meg. Kézbesíthetlenség, vagy helytelen cím folytán a következő előfizetők lapjaikat átvehetik az Üllői út 26 szám alatt levő egyetemi portánál: Domány Jenő, Dudich György, Gecse Gyula, Hámos Milán, Hinfner Pál, Mike Gyula, Mikó Edit, Poszel János, Székely Ernő, Tóth Sándor, Wloch Sándor és Zsoldos Pál oh. urak. Kérjük szíveskedjenek pontos címeiket leadni.

Felelős szerkesztő és kiadó:

WAJDITS GEZA OH.